

Dorota Kamińska
Anna Szmyt

Dlaczego Pinokio ma długi nos?

– czyli kilka słów na temat kłamstwa

■ Cele ogólne:

- utrwalenie treści bajki C. Collodiego „Pinokio”;
- doskonalenie umiejętności posługiwania się *gałązką logiczną* (TOC);
- rozwijanie logicznego myślenia (myślenie przyczynowo-skutkowe);
- kształtowanie postaw społecznych zgodnych z wartościami, tj. uczciwość, prawdomówność, szacunek, miłość.

■ Cele szczegółowe – dziecko:

- prawidłowo posługuje się *gałązką logiczną* w celu przedstawienia treści bajki;
- poprawnie wypowiada się na określony temat;
- potrafi zakodować swoją wypowiedź w formie umownych symboli;
- dostrzega i rozumie konsekwencje nieodpowiedniego zachowania Pinokia;
- potrafi wyrażać za pomocą ruchu i mimiki charakter słuchanej muzyki;
- umiejętnie współpracuje w grupie.

■ Adresaci: dzieci pięcio-, sześciolatek.

■ Metody i techniki:

- metody aktywizujące (pedagogika zabawy, burza mózgów);
- techniki aktywizujące myślenie TOC – gałąź logiczna.

■ Forma: indywidualna i grupowa.

■ **Środki dydaktyczne:** ilustracje do bajki „Pinokio” C. Collodiego – wykonane przez dzieci, schemat *gałęzi logicznej*, papierowe czapki w kolorze białym i czarnym (dla każdego dziecka), kartki A4, flamastry, nożyczki, masa mocująca Blue Tack, odtwarzacz CD, nagrania utworów: „Piosenka na powitanie”, „Taniec pajacyków” (Klanza).

■ Przebieg zajęć:

CZĘŚĆ I (wstępna)

• **Piosenka na powitanie.** Zabawa integrująca grupę wg Klanzy:

*Wszyscy są, witam Was, zaczynamy, już czas.
Jestem ja, jesteś Ty – raz, dwa, trzy.*

• **Zagadka.** Wprowadzenie w tematykę zajęć – rozwiązanie zagadki:

*Bardzo wiele przygód miała drewniana chłopczyzna,
zanim z ojcem się spotkała w brzuchu rekina.*

CZĘŚĆ II (główna)

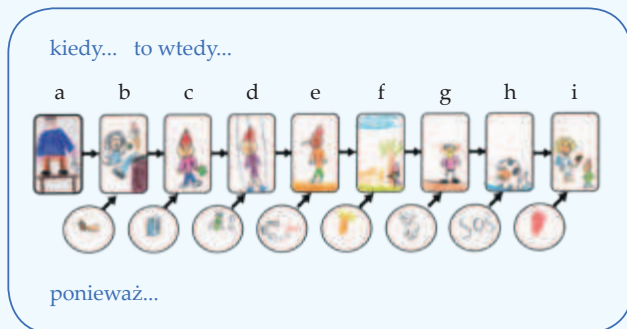
1. Zastosowanie *gałęzi logicznej* (praca z całą grupą):

- **ustalenie kolejności** wydarzeń w bajce „Pinokio” (ułożenie historyjki obrazkowej);
- **kodowanie** wypowiedzi dzieci w *zagadkowych słoneczkach*: w trakcie opowiadania treści bajki dzieci dokonują

WAŻNE! W początkowym etapie pracy z wykorzystaniem *gałęzi logicznej* warto skorzystać z gotowego schematu graficznego *gałęzi logicznej* umieszczonego na tablicy lub na ścianie w sali zajęć (na wysokości linii wzroku dziecka), który będzie widoczny i dostępny dla wszystkich dzieci. Praca z wykorzystaniem *gałęzi logicznej* polega na ustalaniu kolejności wydarzeń (obrazków) oraz odkrywaniu związków pomiędzy nimi. Odpowiednie stawianie pytań aktywizuje proces myślenia dziecka, skłania je do analizy treści poszczególnych obrazków, wskazywania ich logicznej kolejności, a także spójności i różnic pomiędzy nimi oraz uzasadniania własnych opinii i stwierdzeń w toku wspólnej dyskusji na temat: dlaczego dany obrazek powinien być kolejnym elementem układanej przez nas historyjki?*

* Zachęcamy Czytelników do analizy opisu narzędzi TOC zawartego w artykule „Jak rozwijać umiejętność logicznego myślenia u dzieci? Zastosowanie narzędzi TOC w przedszkolu”, który ukazał się w „Bliżej Przedszkola” nr 9.120 wrzesień 2011.

próby określenia relacji pomiędzy kolejnymi obrazkami historyjki, przedstawiając w *zagadkowych słoneczkach* (pojawiających się od drugiego obrazka) swoje pomysły i rozwiązania ustalone w toku **burzy mózgów** na forum grupy, a następnie zakodowane w formie umownych, symbolicznych obrazków. Istotne jest, aby dzieci podejmowały próby uzasadniania: dlaczego dana sytuacja się wydarzyła? dlaczego bohater/bohaterowie zachowali się w określony sposób? co wskazuje na to, że powinniśmy zastosować dany symbol?

– opowiadanie bajki w oparciu o gałązkę logiczną:

- a) **Kiedy** stolarz Geppetto znalazł duży kawałek lipowego drewna, postanowił wystrugać z niego pięknego pajacyka. Przed zaśnięciem ujrzał Gwiazdę Spełnionych Życzeń i pomyślał życzenie, po to aby Pinokio stał się prawdziwym chłopcem.
- b) **Wtedy** w nocy Błękitna Wróżka ożywiła Pinokia, prosząc świerszcza Jiminy’ego, aby uważnie śledził wszelkie jego poczynania...
...ponieważ chciała spełnić życzenie Geppetta, który był samotny i bardzo pragnął mieć synka.
- c) Geppetto kupił elementarz dla Pinokia...
...ponieważ chciał, aby Pinokio jak każdy normalny chłopiec chodził do szkoły.
- d) Pinokio został uwięziony w klatce po występie w teatryku kukiełek u Wielkiego Mistrza Stromboli...
...ponieważ nie posłuchał ostrzeżenia świerszcza i za namową Lisa i Kota, zamiast pójść do szkoły, wybrał się do teatryku.
- e) Nos Pinokia wydłużył się...
...ponieważ Pinokio okłamał Błękitną Wróżkę.
- f) Lis i Kot okradli Pinokia ze złotych monet...
...ponieważ Pinokio za ich namową zakopał monety w ziemi, myśląc, że wyrosnie z nich drzewo pieniędzy.
- g) Pinokioowi wyrosły osłe uszy...
...ponieważ nie chciał się uczyć i wybrał się z kolegami do Krainy Zabawek.
- h) Pinokio wpłynął łódką do paszczy wieloryba i rozpałił tam ognisko...
...ponieważ chciał uratować swojego ojca połkniętego przez wieloryba.
- i) Wróżka zamieniła Pinokia w prawdziwego chłopca...
...ponieważ przekonała się, że Pinokio jest odważny i ma dobre serce.
- 2. „Pajacyki”.** Zabawa ruchowa – dzieci naśladują skaczące pajacyki.

3. Quiz „Czapki prawdy – czapki kłamstwa”. Dzieci wskazują prawdziwe bądź fałszywe stwierdzenia dotyczące Pinokia, zakładając białe czapki – gdy informacja jest prawdziwa, lub czarne czapki – gdy informacja jest fałszywa.

Pinokio był lalką wykonaną z plastiku.

[FAŁSZ]

Ojcem Pinokia był Dżepetto.

[PRAWDA]

Pinokio miał piękną siostrę.

[FAŁSZ]

Najlepszym przyjacielem Pinokia był mały świerszcz.

[PRAWDA]

Nos Pinokia wydłużał się, kiedy pajacyk kłamał.

[PRAWDA]

Pinokio uratował ojca, którego połknął groźny smok.

[FAŁSZ]

Pinokio bardzo lubił się uczyć i chodzić do szkoły.

[FAŁSZ]

Pinokio obiecał Wróżce i swojemu ojcu, że nie będzie kłamał.

[PRAWDA]

4. Kłamstwo czy prawda? Burza mózgów – czego nauczyły nas przeżycia Pinokia? Swobodne wypowiedzi dzieci na temat konsekwencji wynikających z kłamstwa i zalet bycia prawdziwym.

5. „Taniec pajacyków”. Zabawa ruchowa przy muzyce (Klanza) – dzieci naśladują tańczące pajacyki, poruszają się w rytm muzyki.

CZĘŚĆ III (końcowa)

■ Ewaluacja zajęć:

Dzieci odrysowują swoją dłoń na kartce papieru, wycinają ją, a następnie rysują na niej uśmiechniętą bądź smutną buźkę (w zależności od swojego nastroju). Z „uśmiechniętych” prac dzieci układają *kwiatek radości*.

Uwaga! W przypadku smutnych buziek warto dowiedzieć się, co było lub jest przyczyną złego nastroju dzieci (np. w toku indywidualnej rozmowy). ■

Dorota Kamińska – pedagog, neurologoped, konsultant ds. wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli Wydział w Ciechanowie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ciechanowie. Certyfikowany trener programów: TOC, *Wartości Życia, Klucz do uczenia się, Przyjaciele Zippięgo*. Autorka publikacji z zakresu metodyki pracy z dzieckiem w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym oraz profilaktyki i terapii logopedycznej.

Anna Szymt – nauczyciel z sześcioletnim stażem pracy, obecnie pracuje z grupą dzieci czteroletnich w Miejskim Przedszkolu nr 8 w Ciechanowie.

Absolwentka Szkoły Wyższej im. P. Włodkiewicza w Płocku, kierunku pedagogika rewalidacyjna oraz pedagogika wczesnoszkolna i przedszkolna. Ukończyła studia podyplomowe z zakresu wczesniej interwencji – pomoc dziecku i rodzinie w Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie.